

AZ ÚJ CIMBORA

Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:

F. LÁSZLÓ MARCELLA

AZ ÚJ CIMBORA VIRÁGOS KERTJÉBŐL

Dr. Boros György unitárius püspök unokája:
ótordai Weress Zsófi, IV. el. o. t. Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ARPÓSÁGOK — TARKÁSÁGOK

TOBORZÓ VERSENY.

Vége a nyárnak. Kezdődik az új iskolai év. A kis cimborák közt is megindul újra a toborzás. Hogy annál nagyobb kedvvel menjen, versenyt hirdetünk az ügyes toborzók számára.

Mit jelent a toborzás?

Minden kis cimborák igyekszik barát-új kis cimborának. Milyen jutalmat kapnak a versenyzők?

1 előfizető után csokoládé vagy Miki levél.

2 előfizető után Uj Cimborák kis rajzfüzete s könyvjelző.

3 előfizető után Uj Cimborák nagy rajzfüzet vagy ugráló kötél (leányoknak) vagy festékkészlet.

4 előfizető után Tamás bátya kunyhója (könyv).

5 előfizető után Hires erdélyi magyarok (könyv) vagy ¼ évig díjtalanul az Uj Cimborák.

10 előfizető után töltő toll vagy festékkészlet vagy ½ évig díjtalanul az Uj Cimborák.

Arra mindenesetre ügyelni kell a toborzásnál, hogy olyan gyermekeket toborozzatok, akik biztosan ki is fizetik az újság árát. Hogy hozzuk a kiadóhivatal tudomására ha új cimborát szereztünk? Veszünk egy 3 lei 50 banis postai levelet, amelyet az újonnan szerzett cimborák fizet ki s erre ráírjuk az új cimborák nevét, éveinek számát, melyik iskolába jár, édesapja foglalkozását és hogy mettől kezdve rendel a lapot. A legkisebb időtartam a megrendelésre egy év.

*

Zolti: Jaj de pompás Miki egér levelezőlapok! Hol vetted őket?

Dini: Irtam az Uj Cimborák kiadóhivatalának és onnan küldték.

Zolti: És drágák ezek a Miki levelezőlapok?

Dini: Dehogyan is drágák. Egy magyar és esperantó nyelvű Miki lap csak 3 lei. És egy füzet, amely kilenc darabból álló sorozatot tartalmaz, csak 25 lei.

*

Fekete birka kerten át sőt kér. Mi az?

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

A Mesemondó királykisasszony c. mesejáték satumarei előadásának nagy sikere arra a gondolatra indít bennünket, hogy azt könyvalakban is kiadjuk, mivel a régi kiadás már teljesen elfogyott. Így legalább minden kis cimborák elolvashatja s nagyobb városokban is könnyebben előadhatják. Az újonnan átdolgozott mesejáték felépítése egészen újszerű, kilenc részből áll s minden jelenete egy-egy rövid mesébe van beépítve úgy, hogy a gyermekek nem mint szindarabot, de mint olvasmányt is szívesen fogják olvasgatni. De ám, hogy kiadhatjuk, tudni kell, hogy hány kis cimborák fogja megrendelni? A könyvkiadó bácsi azt mondja, hogy ő hozzá sem fog addig, amíg 500 megrendelő nincs. Akkor aztán egy-kettőre kinyomatja a könyvet. Pontosán nem tudjuk még az árát, de az Uj Cimborák olvasóinak 20 leinél nem kerül többé. Épp ezért írjátok meg egy levelezőlapon, hogy ki akarja megrendelni közületek ezt a könyvecskét.

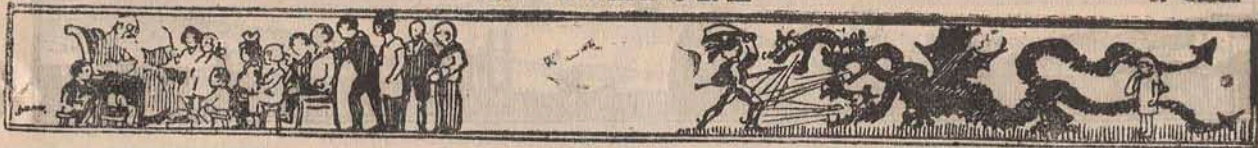
NÉVNAPI KÖSZÖNTŐKRŐL.

Szeptemberben előforduló névnapok.

1. Egyed, 2. Rebeka, 4. Róza, 5. Lőrincz, 7. Regina, 8. Mária, 10. Miklós, 12. Mária, 13. Kornél, 16. Edith, 17. Sz. Ferenc, 18. József, Titusz, 21. Máté, 22. Móríc, 23. Tekle, 29. Mihály.

Csak nem rég történt, hogy a kis Tudóka Ferkót megharapta a veszett kutya. Most Oradearól hallunk hasonló esetről. Két gyanútlanul játszó gyermeknek nekirontott egy veszett macska s mindkét gyermeket össze-vissza karmolta és sebezte. A gyermekek megrémült édesanyja hirtelen nem is tudott intézkedni s így csak másnap reggel vitték fel a eluji Pasteurbe a gyermekeket. Ott rögtön oltást kaptak úgy, hogy azóta már jobban is vannak.

Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni előttek kis cimborák, hogy kutyával, macskával s egyáltalán minden állattal szemben óvatosak legyetek.

A szünidő vége

Irta: Dezső bácsi.

Izgul Böske, Palkó,
A szünidő vége . . .
Holnap lesz a beiratás
Az iskolaévre.

A nagyobbik, Böske,
Harmadikba megy fel . . .
Palkó most az elsőt kezdi
Önérzetes kedvvel.

— Meglásd anyám, drága,
Én leszek az első . . .
Nem kell egyéb csak egy tábla
Meg egy palavessző! —

— Megtanulok írni,
Olvasni is szépen . . .
Tündérország sok csodáját
Majd mind elbeszéltem. —

— Eddig te szoktattál
A színes mesélhez . . .
Meglátod, hogy Palkó fiad
Meséje is szép lesz! —

„Jól van, édes fiam,
Olvass minél többet!
Szeressed a hasznos betűt,
Keressd a jó könyvet!”

„Örvendj, ha az igaz
Győz a gonoszszágon,
Gyönyörködjél minden szépben
És a rutság fájjon!”

„A jóság védőjét
Áhitattal nézzed,
Ő legyen — még mesékben is
A te mintaképed!”

Peti álma

Pittli Peti a legrosszabb tanuló volt az iskolában. Pedig esze volt neki, csak nem a tanulásra használta, hanem mindenféle huncutságra. Ugy fára mászni, mint ő, hogy a fa tetejét elérje, senki sem tudott az iskolában. De még a verekedésben is a legelső volt, még a birkózásban. Még a nálánál idősebbeket is úgy odakente a földhöz, hogy csak úgy nyek-kentek.

Tegnap délután azt mondta neki az édesanyja: na Peti fiam, úgy készülj, hogy holnap viszlek beiratni az iskolába.

Bezzeg elment Petinek a fáramászó, verekedő, birkózó kedve. Iskola? Hát már vége volna a pompás szabadságnak? Oh bé kár! Máskor, ha a párnára tette este a fejét, meg sem mozdult reggelig. De most nézzétek csak Petit, hogy hánykolódik, nyög, nyöszörög álmában. Ugyan, vajjon beteg volna? Dehogyan is! Nagyobb baja van most öneki. A megcsufolt Ol-

vasókönyv sétál le ozzá egy égis éró lépeső tetejéről. Hajlong jobbra, hajlong balra. — Nézd csak Peti mivé tettél? — és sorra mutogatja kiszurkált, rongyosra tépett piszkos lapjait. Peti a szégyentől piros arccal futna el, de akkor látja, hogy nem lehet, ott vannak körülötte a pap bácsi, a tanító ur, a szülei, a testvérei, a rokonok, a barátok, de még a falubeliek is, mindenki, akit ő ismer. Még el sem tünt jófermán az Olvasókönyv, a Nyelvtan sántikált le hozzá a lépesőkön s olyan hangosan beszélt, hogy mindenki hallhatta:

— Hanyag, lusta, vásott gyerek! Nem elég, hogy nem tanultál belőlem s számár maradtál a helyesírásban, nem tudod, mikor kell két „t”-t írni, mikor két „b”-t, mi az íge, mi a főnév, hanem még gonoszul kitettél az udvarra, hogy pusztuljak el. A disznó rám taposott, a kutya és a macska összeveszték lapjaimon, letépték a fedelemet, így maradtam sántán, bénán. A

pap bácsi és tanító ur megbotráncozott arccal néztek Petire, a gyerekek pisszegni kezdtek, — csak egy, valaki zokogott a tömegből s ez a Peti édesanyja volt. A bánattól, a szégyentől zokogott. A Számítankönyvnek is volt panaszolni valója. Hogyne lett volna. Peti még azt sem tudta taval, hogy mennyi 2×2 . A Földrajz, a Történelemmel jött karonfogva, utánuk a Természetrajz baktatott mankóra támaszkodva. Ezek mind hangosan vádolták Petit a hanyagságért. — Semmiházi, haszontalan ember leszel, ha megnősz. Mindenki be fog csapni, mert buta maradsz, ha nem tanulsz — így zugtak kórusban. Legutoljára jött a Valláskönyv. De milyen állapotban! Besározva, piszkosan. A legelső lapján a „Mi atyánk“-nak csak a kezdő sorai látszottak — több lap nem is volt benne, csak még egy a végén. Petinek egyszerre a szívébe nyilallott. Ha minden cselekedetét szégyelte, ezt szégyelte legjobban. Bubos Miskával verekedtek össze egyszer s verekedés közben tépték szét a Valláskönyvet egymás fején. Pedig milyen szépen mondta a pap bácsi: Gyermekeim, szeressétek egymást és éljetez békében, mert ez az Istennek is az akarata.

— Óh, csak jóvátehetném az eddigi gonoszságaimat, hanyagságaimat, hogy lehetne én belőlem is még becsületes ember — zokog most már Peti is. De egyszerre az édesanyja keze szorítását érzi, aki szeretettel kérdi meg:

— Petikém, mit álmodtál? egész éjjel hánykolódtál, nyöszörögtél.

Peti boldogan ugrik ki az ágyból.

— Hát csak álmodtam, édesanyám? Óh, hát akkor még jóvátehetem az eddigi mulasztásaimat. Egy-kettőre kész leszek s megyünk édesanyám, hogy a legelső legyek a beiratkozásnál.

László Marcella.

Csevegés Tudóka Ferkóval

A TENGER CSODÁS VILÁGÁRÓL.

Második közlemény.

Ugyebár multkori beszélgetésünk alkalmával azt mondtam neked, hogy a tengeri élet felkutatására egy olasz tanár buvárharang védelme alatt száz méternyi mélységbe ereszkedett le s ennél mélyebbre még eddig egyetlen buvár sem merészkedett. Igazam volt! De látod, fiam, állításomat talán éppen azon a napon megcáfolta egy William Beely dr. nevű angol tudós, aki az eddigi 100 méteres rikordot megdöntötte, amennyiben saját szerkezetű buvárharangjával 850 méteres mélységbe jutott le. Később néhány nappal újabb kísérletet hajtott végre. Most már 1000 méter mélységbe süllyedt le a vakmerő tudós. Beely ebben a szörnyű mélységben két és fél óra hosszat tartózkodott s a napilapok híradásai szerint tudományos szempontból már is rendkívül értékes és érdekes dolgokat figyelt meg.

— Vajjon miket láthatott? Megöl a kíváncsiság édes apám!

— Majd megtudjuk, Ferkó fiam! Legközelebb Beely dr. nyilvánosan fog tapasztalatairól beszámolni s ezt minden tudományos folyóirat leközi. Annyit biztosan állithatunk, hogy abban a napsugaratlan mélységben még színesebb világ van, mint itt a föld felszínén.

— Hogyan lehetséges az, édesapám?

— Ugy fiam, hogy a Gondviselő bölesen gondoskodott az itt élő állatokról is. Ha mér életet teremtett a tenger mélységeibe, fényekről, világító lámpákról sem feledkezett meg. Az itt élő állatoknak nagyrésze szétárasztható fényvel rendelkezik. a villodzó degák, meduzák és kigyóalaku halak szolgáltatják a tenger kivilágítását. De milyen gyönyörű tarka színezéssel! Már száz méter mélységből a tenger tündéries látványt nyújt. Sűrűn usznak és cikkáznak az üvegszerűen áttetsző, világító állatok. Sötét halak fényoszóró szemei a zöld színnek minden változatát sugározzák szerte. Ismeretlen lények, apróbb, nagyobb esodás alakú teremtmények különböző színekben ragyognak s mint csillagok sziporkáznak össze-vissza.

Emitt közeledik egy pompás meduza. Ugy tündöklök, mint egy hatalmas ékszer. Képzeld fiam egy testet, mely a gomba kalapjához hasonlít, hosszú, lapos lábai köröskörül egy sorakoznak, mintha azok a kalap karimájáról lelógó és mozgó szalagok volnának. A test felső részén égő piros és buzakék színű fénycsillagok ragyognak, a szalaglábakon halványkék és gyémánthoz hasonló színek tündökölnék. Hát lehet ennél szebbet elképzelni? Amott uszik egy sötét hal. Fejének felső részéből váltakozva sárga és zöld sugarak törnek elő s messze bevilágítják a víziutat. Általában ezeknek a világító állatoknak legtöbbször zöld színben csillog. Tüzebben fénylenek, mint nyári este a fűben a Szent János bogárkák. A csodalámpást, mely valószínű, hogy villanyosság alapszik, egyik-másik állat ki is tudja oltani, ha az ellenség elől menekülni iparkodik.

— Bámulatraméltó világ! Ki gondolná, hogy a tenger sötét mélysége tele van cikkázó, tündöklő, színes fényekkel.

— És látod, fiam, a mélytengeri állatok közt mégis nagyon sok a szem nélküli, teljesen vak, melyek semmit sem láthatnak ebből a tarka világból. Ezeket a Gondviselő kiválóan finom tapogató- és tapintóérzékkel áldotta meg. E vak állatok, melyek már messziről megérik a közeledő veszedelmet, aránytalanul nagyszájuk. Örökké tátott szájjal usznak, így kapják el az utbaeső kisebb szákmányokat. Szájuk tömlőgyomorba végződik, mely a bekerült eledelt gyorsan megemészti. Ugye, Ferkó fiam, milyen boldogok lehetnek ezek a tengeri „ingyenélők”. Csak a szájukat kell kitéteniük s készen „beröpül a sültgalamb”. Am a tenger mélyén sem minden „tejfél”. Ott a létért való küzdelem éppen olyan általános, mint nálunk a szárazföldön. A nagyok marakodnak egymással, sokszor élet halálharcot vivnak, az erősebb a gyöngét pusztítja, az élehetetlen itt is a rövidet szokta huzni. De a legkisebb állatoknak is vannak védőeszközei. Vagy csipős, maró nedvet bocsátanak ki testükből, vagy elektromos erejükkel, egy-egy villamos ütással bénítják meg a támadót, avagy olyan gyorsasággal usznak, hogy elfogásuk nehézségbe ütközik. Van olyan is, amely láthatatlanná tudja magát tenni és így tovább. S itt még azt is megjegyezhetem, hogy

azok az állatok, melyeket a tenger mélyebb rétegeiből halásznak ki, 80 százalékban élénk bíborpiros színűek. Hogy a természet gondoskodása miért rendezte ezt így, röviden még elmondom. Tudjuk, hogyha a piros tárgyat zöld fényben nézzük, a piros szín láthatatlanná válik. Mivel a mélytenger világító állatai, amint előbb mondtam, leginkább zöld sugarakat lövelnek ki magukból, ebben a világításban a pirosszínű állatok nem látszanak meg. Így aztán a védőeszköz nélküli állatoknak piros szín a legpompásabb védőpalást.

Dezsb bácsi.

NELLI TÜNDERKÉJE.

Virágok között vigan öntözött

A kedves, kicsi Nelli.

Nótával telten, mert ő a kertben

Mindig örömet leli.

De ime kész lett. Hát végig nézett

Gyönyörködve a kertben.

Elbámul! Ott, lám, az őszirózsán

Valami halkan rebben.

... Nézi, csodálja... Zizegő szárnya

Neki szép mesét zümmög,

S táncot jár körbe a csöppnyi törpe

Tündér a virág fölött.

Nelli feléje indult remélve...

— De más virágra röppent —

Ő meg nevetve halkan rebegette:

„Várj tündérke egy csöppet!”

Jaj, ni csak eltűnt!... A mese megszűnt!...

...De amott táncol újra!...

„Tündérke ott vagy? Mindjárt meg foglak

S nem — nem engedlek utra.

Lábujjon lépett s vágyódva nézett

A táncos tündérkére...

Ugy figyelt a kert... Susogni sem mert!

...Közelébe ért végre.

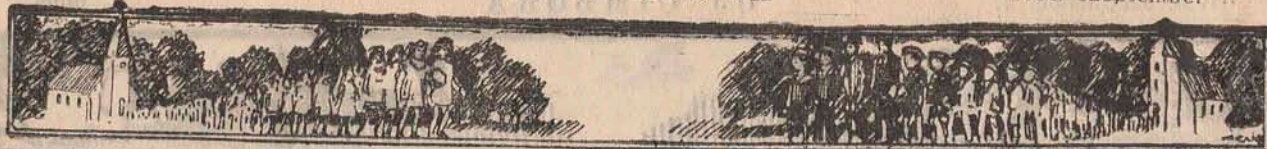
Karját nyújtotta és lecsapott a

Virágra... Kézbe vette.

„Jöjj s mesélj nékem!”... Nelli kezében

Remegett egy kis lepke...

Bodnár Irma.

A JÓ FELTÉTEL . . .

Istenkém, Istenkém,
Úgy-e, hogy vétettem.
Mert ma reggel imádkozni
Elfeledtem.

Istenkém, Istenkém,
Ne haragudjál rám,
Reggel, este száll ezután
Buzgó imám.

Számord Ignác gyűjteményéből.

A békák királya

Irta: *Urechia Nestor.*

Valamikor régen, amikor az Isten a földön járt büntetvén és jutalmazván az embereket, a békák összesereglettek egy tóban, hogy országgyűlést tartanak. Mit akartak? Királyt óhajtottak, aki kormányozza őket. Ki is választották a béka urak közül a legduzzadtabb szeműt és a béka hölgyek közül a leghasasabbat és elküldték őket az Uristenhez, hogy számukra királyt kérjenek.

Az Isten teljesítette kérésüket. Ledobott nekik egy nagy fatöngöt, mondván:

— Ez a ti királyotok!

A fatöng nagyot cuppant a vízben, a békák a nagy királyi zajra szétugrottak ki-kamerre tudott, elbujván a part repedéseiben és tó fenekén.

Később, amikor látták, hogy királyuk mozdulatlanul áll és még a száját sem nyitja ki, lassanként visszalopóztak és körülfogták őt.

— Oák, oák! suttogta egyik félelemmel.

— Oák! felelt a másik röviden.

— Brekeke! Brekeke! oák, oák, kurutyolta erősebben egy merészebb béka.

A fatöng meg sem mozdult. Több sem kellett a kiváló vízi énekeseknek, nyomban olyan ricsajt csaptak, hogy csak úgy zengett belé a környék...

Oák, oák, brekeke, brekeke!

— Kuty-kuruty, kuty-kuruty!

Helyből nem voltak meglegedve evvel a királlyal, amely úgy áll, mint egy halott.

Újból elküldték követeiket az Uristenhez:

— Urunk, Istenünk! Micsoda királyt adtál nekünk?

Amióta hozzánk jött, meg sem mozdult egy helyből... Nekünk olyan király kell, aki

kormányozni tudjon a hazai törvények szerint, nem pedig fatuskó.

Az Isten e merész kijelentésükre a következőképpen felelt:

— Szóval nem vagytok meglegedve az én adományommal? Na, hagyjátok csak el, küldök én nektek más királyt...

Küldött is egy fehér tollu, vörös csőrű és vörös lábu gólyát, amelynek farktői feketében végződtek. Mihelyt megérkezett, elkezdett kelepelni, a békák pedig cup, cup, egymásután hatalmas iveléssel ugrottak be a tóba. Ahányszor a gólya kelepelt, a híres énekesek min-elbujtak a tóban. A király pedig büszkén és méltóságteljesen sétált fel s alá és amikor elcsipette egy-egy alattvalóját, rágatlanul nyelte le.

Románból ford.: *Józsa János.*

János gazda előre örül a szép termésnek: mennyi pénzt fog ő majd betenni a ládafiába, ha a városban eladja a finom gyümölcsöt.

A legkedvesebb, legszebb gyermekkönyvek egyike Dr. Dienes Jenő: Magduska mesekönyve, 40 lei és 10 lei portóköltés, erős vászonkötésben, megrendelhető kiadóhivatalunknál is.

A mesemondó királykisasszony a satumarei „Nottara“ színházban

Augusztus 18. és 19-én volt megtartva a satumarei új cimborák nagy mesemondó estéje, amelyen, mintegy 50 szereplő közreműködésével a „Mesemondó királykisasszony“ c. kilenc képből álló zenés és táncos mesejátékot mutatták be. Az előadás nagyon szép volt, ami elsősorban a rendező: Deák Kálmán és Havas Zsazsa tánctanárnő érdeme, másrészt a szereplőké, akik a szerepüket mind nagyszerűen játszották. Az előadásnak olyan sikere volt, hogy közkívánatra meg kellett ismételni harmadszor is. A mesemondó estére nemcsak helybeli, de vidéki kis cimborákat is elhoztak. Persze az újságok is irtak az előadásról, hogy az így volt, úgy volt. De ám lássuk, hogy a gyermekek mit mondtak a Mesemondó királykisasszonyról?

Fejes Cicának legeslegjobban a kéményseprő játéka tetszett. *Csucska Bucinak* Livadáról az egész előadás nagyon tetszett. A perces, a kéményseprő, Jancsi, Pisti, a királykisasszony, a rablók, az erdő tündére. A hordár, de még a rokokó ruhás uszályvivő kicsi leány is.

Huttira Margitkának a királykisasszony tetszett legjobban, amikor a rablóknak mesélt. Aztán a kis cilinderes táncos.

Grünfeld Feri II. g. o. t. egész bírálatot ír az Új Cimborának „Ezen a gyönyörű előadáson én is szerepeltem, mint eszmadia inas. Bár csak rövid szerepem volt, mégis szívesen és örömmel játszottam. Minthogy én is szereplő voltam, megfigyelhettem, ki hogy játszott. Jancsi és Pista nagyon jól játszott — a kéményseprő is, meg a perces, épp úgy a kis tündérek, a kis falusi fiú és a nagy lányok és a nagy fiúk is. A királykisasszony három mesét mondott: egyet az aranytollu madárról az árva fiúskának, egyet a rablóknak az erdőben, egyet pedig a falusiaknak a hét vesszőről. Érdekes volt a cigánytánc, de a legeslegszebb volt a végén az esküvő.

Most hallgassuk csak meg Weiss Bandi IV. el. o. t. is, mint vélekedik az első előadásról.

„Nekem mint szereplőnek, aki Jancsit játszottam, az egész darabról nagyon jó véleményem van. A II-ik jelenet mind a három este nagyon jó volt, különösen az öreg király, de az összes miniszterek. Sokat kacagtunk a külsőországi miniszteren, a rikkancon, a eszmadia inason. Nekem tetszett a falusi jelenet is, mikor a hét vesszőről mesélt a királykisasszony. A kilencedik képből még a cigánytánc volt nagyszerű.“

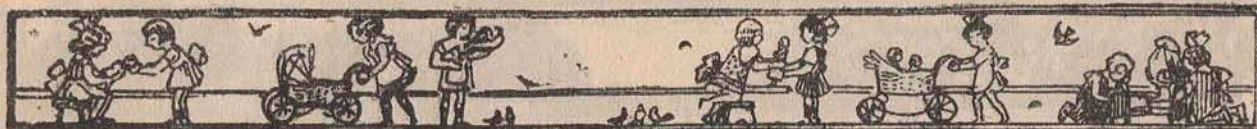
Az új cimborák bírálatát Főris Ilonka III. g. o. t. hozzászólásával végezzük, aki így ír az előadásról:

„Kedves szerkesztő néni, mi megértettük, hogy miért mondta a szerkesztő néni a darab bevezető soraiban azt, hogy: „Ezt az egymésémet a háromnyelvű Erdélynek írtam és szeretném, ha ez a mesém a megértésnek, az egymást megbecsülésnek, a Békének a meséje volna, amely közelebb hozná az ellenséges, haragos lelkeket egymáshoz“. Igaza van a mesemondó királykisasszonynak, az élet parancsa nem a gyűlölet, hanem a szeretet, hogy az emberek egymást megbecsüljék és szeressék.“

Voltak olyan szereplői is a darabnak, akik másorból kimaradtak. Azoknak a nevei itt következnek: Wittmann Sárika, Balogh Anti, Steinberger Miki, Lébi Kató, Bujor Livia, Moskovits Lili, Fodor Ancika — ezek egytől-egyig mind ügyesen játszottak s a közönség től sok tapsot kaptak. Itt mondunk köszönetet Kovács Kálmánnak és mindazoknak, akik a darab sikere érdekében időt és fáradságot nem kímélve munkálkodtak.

A Mesemondó királykisasszony c. mesejáték könyv alakban is meg fog jelenni olvasó kiadásban, hogy minden kis cimborá elolvashassa.

De ám Muki és Miki, a két törpe tervet forralnak. Ugyan mit? Nem hinném, hogy ki nem találnátok. Nézzetek csak rá a képre, elárulja az nektek.

FELHÍVÁS AZ ELEMI ISKOLÁK IGAZGATÓSÁGAIHOZ.

Az Uj Cimbora megindulásának első éve fényes eredményként bizonyította azt, hogy életre született ez a kicsi ujság, s életet, elevenséget kelt maga körül, ahol megfordul azáltal is, hogy kapcsolatot teremt gyermek és gyermek, iskola és iskola között úgy, hogy pedagógusaink, tanítóink részéről a legmesszebb menő támogatást érdemli ki. Éppen ezért is az új iskolai évben minden iskolának küldünk mutatószámot, hogy az igazgatóság az iskola könyvtárának megrendelhesse. Kérjük az igazgató urakat, fogadják szívesen ezt a kis ujságot, amely ma már szinte segédeszközzé vált a tanításnak és tegyék lehetővé, hogy az előfizetési díjat pontosan meg is kaphassa a kiadóhivatal, mert ez az ujság vérkeringésének az elindítója.

Vannak előfizetőink között nagyon szegény iskolák, ahol nincs alap az ujság előfizetésére. Ilyen helyeken 2—3 tojás, 5 szem diónkint, természetben maguk a gyermekek hozzák össze az előfizetési díjra valót, de legalább egy példányban mégis megrendelik az ujságot az iskola könyvtára számára. Vannak aztán helyek, ahol a nőszövetségek járattják az iskolának. A firtánusi iskolának pl., mint régi hálás tanítványa, az unitárius teológia dékánja járattja.

Az Uj Cimbora gazdag életprogrammal, célkitűzésekkel indult annak idején, egyes célkitűzéseit már sikerült is megvalósítani, de teljes eredményt mindaddig nem érhet el, amíg csak pusztán a fennmaradásáért olyan emberfeletti küzdelmeket kell folytatnia s minden életenergiánkat a létért való küzdelem őrli fel. Éppen azért irunk most a látóknak, hogy lassanak, a hallóknak, hogy halljanak. Az Uj Cimbora munkája nem babramenő játék, nagyon is súlyos és felelősségteljes, életáldozás.

A mi nehéz munkánkon könnyít az, aki megrendeli, tovább terjeszti az ujságot, mert ezzel a lap megerősödését segíti elő.

*

Pedagógusaink, tanítóink között sokan vannak, akik szívesen forgatják a tollat szabad idejükben, szívesen és örömmel vesszük munkásságukat, hiszen ők állnak legközelebb a gyermek lelki világához.

KERTÉSZKEDJÜNK KIS CIMBORÁK

Az ügyes kis kertészek soha nem pihennek. Mindig találnak maguknak tennivalót. Az augusztus száraz melegséggel köszöntött be. A virágmagvak érése szempontjából ez a legjobb idő, mert bizony esős időben elrothadnának a magvacskák. Nos, ha a virágmag érésének a szempontjából ilyen kedvező az idő, használjátok is ki kis cimborák. Gyűjtsétek szorgalmasan a különböző virágok magvacskáit. Persze vannak olyan virágok, amelyek nem egyszerre érlelik magvacskáikat. Pl. a petunia, ezt mindig szedni kell, szinte naponta. Így van az oroszlámszáj is. A szalmavirág is kezd érni, ugyisintén a kedves kicsi báránka. Mindig figyelni kell, mikor melyik érik, azt leszedni, különben elhullanak s így nem lesz mit vetnetek jövőre. Akinek sok mag gyűl össze valamiből, az cserél olyannal, akinek más virágmagból van fölöslege.

Olesó husnak hig a leve. (László Bözsi I. g. o. t. Mereurea Ciuc.)

Munka után édes a nyugalom. (Kovács Margit és Gabi Satumare.)

AHOGY KIS MUNKATÁRSAINK IRNAK.

A husvétii beszámolóik pályázatát lezártuk. Irtuk ugyebár, hogy nektek kell elbírálni, melyik pályázat milyen díjat érdemel. Im az első bírálat már be is érkezett. Weres Zsófiika küldte Clujról, ő a következőképpen ítél:

I. díjat érdemli az Ambrus Ibolya IV. el. o. t. Oradea; II. díjat érdemli Wenter Sándor IV. g. o. t. Timisoara; III. díjat érdemel a Nagy Loránd I. g. o. t. Ploesti beszámolója.

Várjuk a többi hozzászólást. A pályázatra való felhívást minden kis Cimbora figyelmesen olvassa el, hogy minél többen vehessenek részt rajta. Ugyesintén a bírálatra való felhívást. A rejtvény rovat is nagyon fontos rovata az Uj Cimborának, nemkülömben a találós képek szövegének, meséjének a kitalálása. Ezek mind olyan dolgok, amelyek fejtevéssel ugyan, de gondolkodásra és sok más minden hasznos dologra tanítanak benneteket

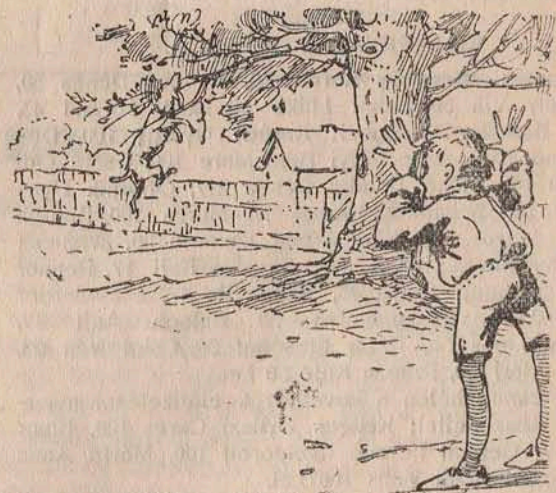
Az Uj Cimbora 18.-iki számában közölt találós kép megfejtéséhez Szóke István II. g. o. t. Odorheiu a következőképpen szól hozzá:

Egy kis fiu, akit Palinak hívtak, pajkos, csintalan természetű volt. Egyszer mit talált ki? Elment a kertjükbé cseresznyét szedni. Föl is mászott a fára, de Bizsu kutya is utána ki-

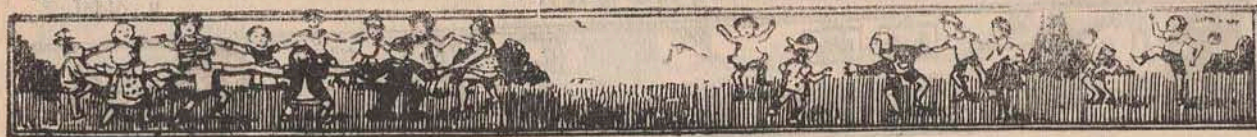
vánkozott. Meg is kapta fogával az ágat, amely Pali sulya alatt lehajolt. A pajkos gyereknek sem kellett több, leugrott a fáról. Persze az

ág azonnal felcsapódott, magával rántva Bizsu kutya.

Szegény Bizsu reszketett ijedtében, hogy most mi lesz vele, de ez nem volt elég, a vástott Pali még ki is csufolta.

Nos, vajjon ti is ugyanezt olvastátok ki a találós képekből? Aki nem ezt olvasta, írja meg, hogy mit olvasott ki?

KIADO BÁCSI POSTAJA.

Kedves kicsi cimborák!

Könyveink átvizsgálása alapján kimutatást készítettünk arról, kik mennyit fizettek eddig, kik vannak hátralékban s kik azok akik még nem fizettek. Nem mondom, mert vannak pontos, rendes előfizetőink, — akik tudják, hogy azért a sok örömet, szórakozásért, amit az Uj Cimbora szerez a legkevesebb amit visszaadhatnak, ha pontosan fizetik a lap előfizetését. Hiszen a lap ebből él, ebből fizeti a nyomdát, a házbért, s ezer más fenntartási költséget. Bizony kezdetből fogva nehéz küzdés volt ennek a kis lapnak az élete. S most íljétek ti magatok az olyan gyermekekről, akik már több, mint egy éve járják a lapot és még egy krajcárt sem fizettek. Ehől a küzdő kis újságtól elkivánják, hogy ingyen küldjük nekik. Hát most elküldjük még egyszer felszólító levelünket, aki erre sem fizet a régi hanyagok közül, annak beszüntetjük az újságot. A hátralékot pedig peresítjük. Egyben kérelemmel fordulunk a tanító urakhoz, az iskolákhoz és az egyesületekhez is, hogy igyekezzenek ők is kifizetni hátralékaikat, mert így nem hogy támognának Erdély egyetlen magyar nyelvű gyermekújságját, de ellenkezőleg a romlás felé sodorják.

KIADÓHIVATAL POSTAJA.

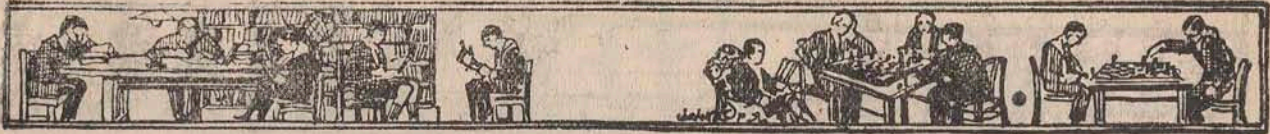
Ploesti: Hegyesy Karcsi 30, Kovács Dénes 50, Serestély Vili 50, Bálint Lilike 50, Nagy Loránd 43, Buday Bandika 50; Sighet: Karády György 100, Dócs Jenő 100, Lázár Pötyi Baia-Mare 100, Csata Odi Halmeu 100, Makó Tivadar Resița 217, Obornik Gyula Dej 50, Schmiedl Karcsi Tg.-Mures 100, Balogh Iduska Brasov 100, Kiss Árpád Cernatu 50, Wanicek Irén Hunedoara 100, Loco: Reszler Kati 17, Renner Jolán 25, Ligei Gyula 43, Weisz Ibi 17, Steinberger Miki 100, Groszmann Ibolya 30, Balogh Anti 17, Dullkay Lajos 50, Papp Erzsébet 30, Csigi Irén 25, Sepsy Klári 50, Román Kató 50 Lei.

Az elmúlt héten a következők előfizetését nyugtázzuk köszönettel: Kekécs Gyuszi Carei 100, Bujor Livia 17, Gerson Ferenc Craidorof 100, Márta Anna 50, Iványi Katóka Vefis 100 Lei.

TANÁRJELÖLT, tanít francia, német, román és magyar nyelvel és egyéb tárgyakat, előkészít az őszi vizsgákra. Érdeklődni lehet az Uj Cimbora kiadóhivatalában.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Telek Dezső, Collesti. Gratuláló meleghangú sorait köszönöm. Az előadás nagyon szepen sikerült. Levelet ment. A regény jomni fog szeptemberben. Egyed pontos, aktuális közleményei miatt csak a 20. számban. — Szekely Irma, Uiacul de Munte. Leveled megkaptuk, de nem adtuk át a címzetinek, mivel az nem tartozkodik most ill. — Panty Livy, Cluj. A lap részere kiadtunk beszámolót, érdeklődjé majd meg. Várjuk rövid, ügyes, talpraeseti cikkeit. — Werness Zsóka, Cluj. A küse megerkezeti szerencsésen, a lenykep is. Kedves voltál, hogy gondoltal rám. Uj rejtvényed jön, de a képrejtvényeket most még nem közölhetjük, mivel az előállításuk sokba kerül. De a betu, szó, kereszt, kocka, számban rejtvényeket könnyebben leközölhetjük. — Groszmann Ibolya, Satu-Mare. Levélkédből örömmel látom, hogy te is beléptél a rejtvényfejtők közé. No csak kitartás, mert előbb-utóbb bizonyára te is nyersz majd valamit. — Weisz Ibolya, Satu-Mare. Te már régi kis cimborá vagy, tudnod kell, hogy az Uj Cimbora-nak sohasem irunk ceruzával, hanem mindig tintával. — Nagy Ali, Satu-Mare. Te is, Ibi is ügyesen játszottatok a mesemondó estén. Az új rejtvényed idővel sorra kerül. — Balogh Anti, Satu-Mare. Uj létrarejtvényed hibátlan — majd az is sorna kerül, csak türelem. Te is Bözsike, is megállítok a helyefeket a mesemondó estén. Így is kell a kis cimboráknak. — Huttira Margit, Satu-Mare. Megfejtésed jó, be is kerül a rejtvényorsolásra. Szerettel volna te is játszani a nagy mesemondó estén. Fájt is a szived, hogy most kimaradtál. De az előadáson ott voltál és te tapsoltál a legtöbbet. No — se baj — majd legközelebb, ha rendez még valamit az Uj Cimbora, akkor te is játszani fogsz majd. — Horváth Laci, Satu-Mare. Szeptembertől kezdve minden szombat délután megtartjuk a bélyecseré délutánokat, 4 órától 6-ig a szerkesztőségben. A bélyegyűjtő kis cimborák bizalma téged jelölt a bélyegbíró tisztására — hát jöjj majd be a szerkesztőségbe s jöjjenek be ugyanakkor, szeptember 2-ik szombatjának délutánján a többi bélyegyűjtők is, hogy a továbbiakat megbeszélhessük. — Kiss Árpád, Cernatu. Rég nem írtál kis cimborá. Az előfizetési díj megérkezett. Uj kis cimborákat toboroztál-e a nyáron? — Dobes Jenőke, Sighet. Mivel foglalkoztál a nagy szünidőben. Majd írd meg hanyadikba s melyik iskolába jársz. — Kekécs Gyuszi, Carei. Kedves Szerkesztő néni! Csak pár sor tudok írni, mert a pénzesutalvány szelvényére nem fér több. Örömmel olvasom mindig az Uj Cimborát. Már nem sokára kezdem újból a tanulást — bizony, most többet kell tanulni majd, mert gimn

náziumba megyek. — Így irsz nekem Gyuszika — most csak ilyen röviden — de remélem legközelebb egy hosszú beszámolóban fogod megírni a vakációi élményeket. Édes jó anyádnak üdvözlétem küldöm. — **Sáska Gyula, Cluj.** Kis cimborá hogy nem leszünk jó barátságban. A kiadó bácsi azt mondta az ilyen hanyag gyermeknek, aki nem ismeri a kötelességét — **nem fogja küldeni a lapot.** Jó lesz hát a kiadó bácsit kiengesztelni. — **Miklós Siligó, Cluj.** Szeretnénk megismerni — azt sem tudjuk rólad, hogy hanyadik osztályába jársz? No majd ird meg nekünk. — **Hegedűs Gyula, Cluj.** Ej, ej Gyuzsi hát így tartottad meg az ígéreled? Pedig tudod ugy-e — mit ígértél? — **Br. Bánffy Gabriella I. g. o. I. és Kalinka II. el. o. I., Cluj.** Várjuk a vakációs beszámolódat Gabriella. Bizonyára nagyon kellemesen telt el a nyár. — **Baráth Klári, Arad.** Tetszett neked a kicsi Maniu Clarissa, akét az Uj Cimborá címlapján megjelent fénykép után megszerettél és szeretnél is vele levelezni. Kérdezed a címét: Cluj, Iuliu Maniu 4. — **Kovács Etuska, Aiud.** Köszönöm kis cimborá a szüretre való meghívást. Nem felejtettem el, hogy olyan aranyos voltál és már tavaly is meghívtál. — **Ney Csupi és Bandi.** A klisé a postára adtuk, megkaptátok-e? Lesznek-e új kis cimborák az ősszel? Szeretném az új iskolai évben, ha ti a főfőborzók lennétek. A kedves Tintinak üdvözlétem. — **Miklós Bubi, Timisoara.** A „Mesemondó királykisasszony“ c. meséjétek még most csak kéziratban van meg. De rajta leszünk, hogy olcsó kiadásban mindenki olvashassa. — **Maniu Clarissa és Domicia, Cluj.** Örültek-e a jól sikerült fényképnek? A kliséit nektek is visszaküldtük, megkaptátok-e? — **Több érdeklődőnek.** A kis cimborák fényképeit az Uj Cimborá szíves készséggel leközi, mert ezáltal a gyermekek egymást jobban megismerik. A szülők költségére mi is szívesen megcsinálhatjuk a küldött fénykép után a kliséit, — de szívesen vesszük, ha maguk a szülők csinálhatják meg. A felhasznált kliséit mi a szülőknek visszajuttatjuk. Jó kliséit csinálnak Clujon a Minerva R. T., Str. Baron L. Pop 5. szám alatt. — **Flégler László, Cluj.** Te is a hanyagok közé tartozol. A kiadó bácsi neked is beakarja szüntetni a lapot. — **Ágoston Anna, Cluj.** Már több, mint egy éve jár neked a lap, de még csak egy nyul farknyi kis levelet sem írtál. No, pótolni fogod ugyebár? A kiadó bácsi neked még külön is üzen. Azt üzeni, hogy az előfizetést nem szabad úgy felgyülni hagyni. De ám ez vonatkozik minden kis cimborára! — **Kürthy Klárka, Acás.** Már csak pár nap a vakáció, elmennék a fecskék, gólyák, megkeretődik az iskola. Kicsi Klárka majd elolvassuk a beszámolódból, hogy mivel töltötted ezt a szép nyarat. — **Geréd Dávid, Aiud.** Lám kis cimborá, mi gondolunk rád, míg te — úgy látom — megfelede-

zel az Uj Cimboráról. — **Harmath Mária és Ferenc, Aiud.** Merre töltöttétek a nyarat? Részt vettek-e az őszi országos rajzkiállításon? — **Kovács Bercike, Aiud.** Kikelték-e a nefelejs magvaidd? Csak ápolod, öntözd szorgalmasan, mert jövő tavasszal majd kivirulnak. — **Tizedes Mihály, Turches.** Hogy gzdálkodtál Miska az ajándék virágmagvakkal? Már ma holnap egy éve jár neked az újság — de te még soha nem írtál nekünk, mint más kis cimborák. Pedig a neved után ítéve — székely gyerek lehetsz, aki tudja a kötelességét. — **Lőrincz Iduka, Vitos Ferenc, Schweighoffer Livia, Weress György és Irénke, Papp Margitka;** ti is mind kertészkedő kis cimborák vagytok. Az öreg kertész bácsi kíváncsian várja beszámolófokát, hogy megtudja, érdemes volt-e a kis cimboráknak virágmagot ajándékozni. De ám azt is meg-megkérdezi a kertész bácsi, hogy rendben van-e az előfizetése azoknak, akik ajándékok kaptak az Uj Cimborától? — **Jakab Ludovic, Luka Irénke, ifj. Bartha Aladár, Debiczky András, Debreczeni Évike, Adorján Józsika, Vadkerly Eszti, Varga Teréz és Béla;** Ugy hallottuk rólatok, hogy mind jó rajzosok vagytok Szeretnénk, ha ezt be is bizonyíthatok. — **Somogyi gyerekek, Negresli.** Sajnáljuk, hogy nem jöhettek el a mesemondó estére. Ha apuka bejön Satu-Mare-ba keressen fel majd bennünket, szeretnénk veled beszélni. — **Fermengel Egon, Odorheiu.** Január 1. óta vagy kis cimboránk, de még sohasem gondoltál ránk, kis cimborá. No majd ezután pontosabb légy. **Debiczky A.** Rajzoltál-e a kis rajzfüzetbe? **Oradeai kis cimborák:** Tiszai Sándor, Székely Tibor, Selegian Mancsi, Mikle Magda, Kiss Sándor, Berkessy Zoltán, Baráthky Ilona: emlékeztek-e rá, mit ígértetek nekem, mikor közltek jártam? Ej, ej! nincsen annál csunyább dolog a világon, mint ha valaki elfelejtkezik az ígéretről. — **Béleky Ferenc, Oradea.** Hol folytatod tanulmányaidat az új iskolai évben? — **Lówey József, Oradea.** Gyűjtöd-e a bélyegeket? —

DALOLJATOK KIS CIMBORÁK

DARUMADÁR UTNAK INDUL . . .

Darumadár utnak indul, bucsuzik a fészekélől.
Bus panasza messze hangzik délre szálló felhőköl.
Majd ha én is ultra kelek, én majd sokkal messzebb megyek.
Nem jár arra a madár sem — nem jut el a sóhajlás sem — odáig.

Tavasszal ha fópardon a kék nefelejs virgzik,
Darumadár újra megjön, nem marad el sokáig.
De ahova én elmegyek, ott nincs sem tél, sem kikelet,
Nincs szeretet, nincsen féltés, nincs is onnan visszaférés — sohasem.

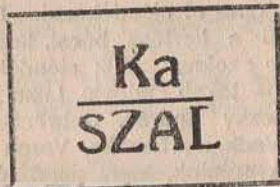

FEJTÖRŐ

Beküldte: Öreg góbé.

Polka Tr M

Beküldte: Solyom Fekete Pilyu I. g. o. f. Valea lui Mihai

Beküldte: Andrássy Ernő IV. el. o. f. Valea lui Mihai.

Ebben folyik a vér... személyes névmás...
Kövér embernek van... (y, pótolandó) minden
szobában van... fejtermék... (j, elhagyandó).
Ha a pontokat helyesen kitöltitek, egy helység-
nevet kaptok.

Beküldte: Harkácsi Juliska II. g. o. f. Satu-Mare.

& M

KI TALÁLJA KI?

1. Hány méter magas a Vezuv?
2. Milyen gyarak vannak Satu-Mare-n?
3. Könyves Kálmán után kik következtek egészen Imre királyig? Ki adta ki s hányban az aranybullát? Mit tartalmaz az aranybulla?
4. Mire kötelezték magukat a rómaiak a szégyenletes békekötés értelmében.
5. Kinek s milyen című versében fordulnak elő e sorok:
Sűrű sötét az éj, dühöng a dél szél.
Jó Budavár magas falán az ércakas csikorog élesen.

* * *

A rejtvényfejtők figyelmébe ajánljuk, hogy ha valamelyik rejtvényt nem tudják megfejteni, figyeljék meg a pár számmal utána következő megfejtést, így jönnek rá az újabb fajta rejtvények megfejtésére.

21-es szám megfejtése: 1. Márka. 2. Kérdeztem a rózsát, vajjon mit álmodott? Kockarejtvény megfejtése: 1. sor buza, 2. sor ugar, 3. sor Aral, 4. sor Zára. 4. mezőny, 5. Libanon hegység, 6. Nővér, 7. Ernő, tanuló. Ki találja ki? 1. A boszorkányok égetésének a megtiltása. Aki a rómaiakra nézve szégyenletes békét Decebállal megkötötte: Domician császár volt. 3. Leningrádot a háború előtt Szentpétervárnak hívták. 4. Clujig Satu-Marétól vannak Oradea felé: Carei, Valea lui Mihai, Secueni, Episcopia Bihor, Tileagud, Huedin. 5. A víz kémiai képlete: H₂O.

A 21-es szám megfejtőinek nevét nem közöljük le, mert egyetlen helyes megfejtés sem jött be s így nem volt mit kisorsolni. Még ilyen, mióta az Uj Cimbora fennáll, nem fordult elő. Ezt a csorbát ki kell köszörülni!

A 22. szám megfejtése: Keresztrejtvény. Vizszintes: 1. biró, 4. hord, 7. ud, 8. pro, 9. A. C. 10. dőre, 12. robb, 14. ér, 15. du, 16. P. E. 18. 19. adó, 20. E. E. 21. eső, 23. ABC, 24. Hilda, 27. te, 29. rom, 30. en, 31. Szolnok. Függőleges: 1. Budapest. 2. idő, 3. opera, 4. hordó, 5. rak, 6. Debreczen, 11. re, 13. on, 17. és, 19. dalol, 20. eb, 22. hő, 23. A. H. 25. író, D. M. N. 28. se, 30. E. K. — Megfejtési küldtek be: Kiss Sándor I. g. o. f. Satu-Mare, Bálint István Cernatu, Löwy Lili II. g. o. f. Satu-Mare, Rosinger Pál IV. g. o. f. és Pista II. el. o. f. Ginta, Weiss Ibi IV. el. o. f. Satu-Mare, Weress Zsófia Cluj, Szőke István II. g. o. f. Odorheiu, Hajós Pista Oradea.

Nyeretesek lettek: Kiss Sándor Satu-Mare, Szőke István Odorheiu, Bálint István Cernatu, Rosinger Pál Ginta.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 L. A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 6 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 60 ck. — Magyarországi előfizetőink kéretnek, hogy hátralékos díjaikat Ferenczy Pál gyógyszerész Hosszupályi, Bihar-megye címre juttassák el.

Főmunkatárs: TELEKY DEZSŐ.

Uj Cimbora szerkesztősége és kiadóhivatala
Satu-Mare, P. Bratianu No. 9.

SZABADSAJTÓ R. T. NYOMDABÉRLETE